

180/2 URDVASSDRAGET

FYLKE: Nordland
Kommune: Vestvågøy

Nedbørfelt: 9 km²
Toppunkt: 538 m o.h.
Utløpspunkt: 0 m o.h.
Marin grense: 16 m o.h.
Kraftpotensial: -
SP-kategori: -
Økonomiklasse: -
Naturgeogr. region: 42e

Urdvassdraget ligger helt nord på Vestvågøya i Lofoten, ca 20 km nordøst for Leknes. Nedbørfeltet strekker seg fra Torvdalsfjellet i sør til Haveren (Sletthaveren) i nordøst. Utløpet fra Urdvatnet er til Norskehavet ved Vestresand.

Klimaet i området er typisk for regionen og skiller seg ut fra resten av fylket med store variasjoner innenfor korte avstander pga. topografiske forhold. Det er typisk maritimt. Været domineres av pålandsvind fra sørvest, men i ytre kyststrøk er årsnedbøren normalt ikke mer enn 7-800 mm.

Urdvatnet og Hauklandsvatnet ligger på strandflaten, kun 3 m o.h. I øst rager steile fjellsider opp mot Sletthaveren og Litlhaveren. I sør stiger terrenget moderat. Her ligger to mindre vann Geitvatnet og Litlgeitvatnet.

Forskjellige typer gneis dominerer berggrunnen. Løsmasser finnes som skredmateriale, noe på strandflaten, men mest i store urer ved fjellfoten i øst.

Bjørk og rogn er de eneste treslag i nedbørfeltet. I lia mot Sletthaveren strekker skogen seg opp til 300 m o.h., mens skoggrensen ved Geitvatnet går 200 m o.h. Vegetasjonen er preget av den fattige berggrunnen. Molte, røsslyng og blåbær er de dominerende artene i hele området. I drog på østsiden av vannet og rundt vannet finnes mer krevende arter som harerug, fuglevikke, turt og mjødukt. Vegetasjonen tyder på at beitepåvirkningen tidligere har vært betydelig, men avtatt sterkt i de senere år.

Naturfaglige verdier

Vassdraget er et lite kystvassdrag på nordsiden av Lofoten og representerer det typiske for disse korte vassdragene med stor gradient. De naturfaglige verneverdier antas å være middels, men vassdraget er dårlig kjent.

Geofag

Stedegne grunnfjellsbergarter, de såkalte Lofoteneruptiver, er dominerende i området. Her finnes diverse gneiser og pyroxenmonzonitt/pyroxen-kvartsmonzonitt.

Storformene i nedbørfeltet med store mengder skredmateriale under bratte fjellsider synes å være typisk for regionen. Urdvannet ligger på strandflaten som henger sammen med tilgrensende områder i øst. Ura under Litlhaveren ved den nordøstlige delen av Urdvatnet synes å ha en spesiell interessant utforming med rasvoller.

*Middels verneverdi ***

Botanikk

Vegetasjonen har en gjennomgående fattig utforming med rikere partier nær bekker og vann. Kulturpåvirkningen i form av landbruksvirksomhet er uten konsekvenser for områdets botaniske verdi.

Ingen områder utpeker seg som spesielt interessante. Den sørlige delen av nedbørfeltet er ikke undersøkt.

*Liten verneverdi **

Landfauna

Området er forholdsvis variert mht. biotoyper. Dette gjenspeiler en interessant og variert fuglefauna. Horndykker og muligens stokkand hekker i området. Storskarv er observert i vannet. Det er også registrert hekking av sjeldne rovfugler i området, og det samme er tilfelle med boltit, en sjelden art i denne landsdelen. Gråmåke, svartbak og ærfugl har hekkeområder på øyer utenfor Vestresand. For øvrig er gråhegre, ravn, rype og fiskemåke vanlige arter i området, og det er observert smålom i nærliggende områder.

Det finnes godt med rev og mink i området, og oter har sannsynligvis fast tilhold her. Elg finnes som streifdyr.

*Stor verneverdi ****

Vannfauna

Evertebratfaunaen er ikke undersøkt. Vannet synes ikke forurensningsbelastet vurdert ut fra en vannprøve. Det er oppgang av sjøørret og sjørøye til Urdvatnet og Hauklandsvatnet. Utløpselva har forholdsvis grovt bunnsubstrat. Ved utløpet er den helt gjengrodd av elvesnelle, men dette er sannsynligvis uten betydning for oppgang av anadrom fisk. Det er gjennomført tiltak i elveløpet for å bedre mulighetene for fiskeoppgang. Vannet har bestander av stasjonær ørret og røye, trolig av forholdsvis bra kvalitet og størrelse. Ved utløpet er det observert ørret på ca 0,5 kg. Det finnes ørret og muligens også røye i Geitvatnet. Kvalitet og størrelse er ukjent.

*Middels verneverdi ***

Friluftsjnteresser

Topografien i området er typisk for regionen med bratte fjell som kneiser opp fra strandflaten. I tillegg finnes i sør et område med mer moderat relieff som øker områdets variasjon og opplevelsesverdi. Området har en åpen karakter med fri utsikt mot nordvest, men samtidig har fjellene i øst en viss romskapende effekt. I sørvest skimtes en brattkant som er et særpreget landskapselement for denne regionen. Det går vei rundt vannet med unntak av østsiden, og tilgjengeligheten er således svært god. Riksvei 19 er imidlertid tidvis sterkt trafikkert, og dette reduserer opplevelsesverdien i området. Småviltjakt, fiske, bærplukking, bading og turer på fjelltoppene er egnede aktiviteter som primært utøves av lokalbefolkningen.

Trolig vil toppturer tiltrekke seg noen turister i sommersesongen. Alternative friluftsområder finnes lokalt.

*Middels verdi ***